

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2221725	Beek, Ralf ter	FYS-WGW	
ONDERWERP			
Actualisatie Bomenverordening			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF
Belang van groen

Bomen zijn belangrijk voor de stedelijke omgeving. Ze zijn van groot belang voor de kwaliteit van de leefomgeving. Ze verfraaien niet alleen de omgeving, maar ze leveren ook een bijdrage aan de verbetering van luchtkwaliteit en de verhoging van de biodiversiteit. Ook beperken bomen temperatuurextremen (klimaatadaptatie) en bieden ze schaduw. De aanwezigheid van groen en bomen heeft tevens een positieve invloed op gezondheid van mensen en geeft ruimte voor ontspanning en beweging. Onderzoeken tonen aan dat groen de waarde van vastgoed met 6-15% laat toenemen. Ondanks deze belangen zien we nog steeds dat bomen vaak het ondergeschoven kindje blijven. Het gebeurt nog te vaak dat het behoud of het vellen van bomen niet integraal wordt meegenomen in de planvorming. Met de nieuwe Bomenverordening onderstrepen we het belang van bomen in Hengelo. Ook biedt deze nieuwe verordening een juiste balans tussen stedelijke ontwikkeling en de leefbaarheid van de stad.

Deregulering

Op 10 juni 2015 stelde de gemeenteraad de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 vast, inclusief een bezuinigingspakket. Bezuinigingsvoorstel '5.2.1. Omgevingsvergunning e.a.', maakte deel uit van dit bezuinigingspakket. Hierin werd het volgende genoemd:

"Deregulering kapvergunning: De bomenverordening aanpassen waarbij uitgangspunt is dat waardevolle bomen beschermd blijven. De regelgeving wordt sterk vereenvoudigd en de vergunningplicht grotendeels afgeschaft. Omdat de leges voor de omgevingsvergunning kostendekkend zijn, levert dit voor de vergunningverlening wel efficiency op, maar geen direct financieel voordeel."

Bomenverordening 2009

De huidige Bomenverordening dateert van 2009. In deze bomenverordening wordt onder een vergunning- (en herplant)plichtige boom verstaan:

1. Boom op de Bijzondere Bomenlijst (ongeacht stamdiameter en kavelgrootte);
2. Boom met een diameter ≥ 30 cm op een particuliere bebouwde kavel groter dan 300 m².
3. Boom met een diameter ≥ 20 centimeter op gemeenteground;

Bomenverordening 2018

Naar aanleiding van de opdracht tot dereguleren is de notitie 'Voorstel hoofdpunten regels bomen(bescherming)' (zie bijlage) opgesteld. Hierin is beschreven hoe we zouden kunnen dereguleren, waarbij tevens het behoud van waardevol groen centraal blijft staan. Op basis van de feiten, cijfers en ervaringen is in deze notitie een drietal hoofdpunten benoemd die er gezamenlijk aan bijdragen dat er **minder regels** zijn, dat de **groene uitstraling van de stad behouden** blijft, én waarbij we **transparant blijven richting onze bewoners en groenpartners**. Deze hoofdpunten zijn als volgt.

Kapvergunning- en herplantplicht:

1. Voor bomen op de Bijzondere Bomenlijst (ongeacht stamdiameter en kavelgrootte).
2. Bij particulieren (zowel woningen als bedrijven) alleen nog voor bomen met een diameter ≥ 30 cm op een bebouwde kavel met een oppervlakte ≥ 800 m² (is nu 300 m²).

3. Voor bomen met een diameter ≥ 30 cm op gemeentegrond (is nu ≥ 20 cm). Daarbij geldt een vrijstelling voor alle bomen (ongeacht stamdiameter) die in het kader van beheer- en onderhoudswerkzaamheden worden gekapt (voormalige 'Wijkbeheer' kapaanvragen). Wel geldt voor de bomen met een diameter ≥ 30 cm, die in het kader van beheer- en onderhoudswerkzaamheden worden gekapt, een publicatie- en herplantplicht. Daarbij zal pas zes weken na publicatie (op de gemeentelijke website) worden overgegaan tot kap.

Met deze maatregelen is er **meer vrijheid voor bewoners (en bedrijven)** om vergunningvrij een boom in de eigen tuin of op het eigen erf te kappen. De grens van 800m² zorgt ervoor dat de kapvergunning- en herplantplicht bij praktisch alle projecten van kracht blijft.

Betrokkenheid groenpartners

De groenpartners zijn vanaf het begin nadrukkelijk betrokken geweest bij de totstandkoming van de nieuwe Bomenverordening.

- Op 13 maart 2017 is de notitie '*Voorstel hoofdpunten regels bomen(bescherming)*' tijdens de Groene Tafel toegelicht aan de groenpartners. De Groene Tafel is het overlegorgaan tussen de gemeente en de groenpartners (Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid (IVN), Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV), Nederlands Instituut voor Volksontwikkeling en Natuurvriendenwerk (NIVON), Natuur- en Milieuraad Hengelo e.o., Nederlandse Bijenvereniging - afdeling Hengelo, Groei & Bloei). Hierna heeft ook nog een extra overleg plaats gevonden met de NMRH, KNNV en NIVON.
- Het voorstel is op 13 september 2017 toegelicht tijdens een beeldvormende Politieke Markt.
- Vervolgens is de gemeenteraad op 16 januari 2018 per brief (zaak 2190999) geïnformeerd over de actualisatie van de Bomenverordening en dat de regels niet (zoals aanvankelijk de bedoeling was) worden opgenomen in de Algemene Plaatselijke Verordening. De groenpartners hebben deze brief ook ontvangen.
- Tot slot zijn de conceptdocumenten "*Bomenverordening*" en de "*Beleidsregels voor de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning voor het vellen of doen vellen van houtopstanden*" besproken met de groene partners tijdens de Groene Tafel van 12 maart 2018. Daarbij zijn door een aantal partijen de complimenten uitgesproken over de documenten en de communicatie in het traject.

Kaart bebouwde kom Wet Natuurbescherming

Gelijktijdig met de vaststelling van de Bomenverordening, zal ook een nieuwe 'bebouwde kom Wet natuurbescherming' gaan gelden voor Hengelo. Hiermee komt de 'bebouwde kom Boswet' uit de Bomenverordening 2009 te vervallen.

De kaart 'bebouwde kom Wet Natuurbescherming' is toegevoegd in de bijlage. Het Weusthagpark, inclusief de kleigaten van Rientjes, is aangemerkt als gebied dat buiten de bebouwde kom valt. Hiermee is voor dit bosgebied de Wet natuurbescherming van toepassing. De reden hiervoor is dat hiermee de huidige werkbare procedure voor dit gebied wordt voortgezet. Voor beheer- en onderhoudswerkzaamheden kan hier volstaan worden met het doen van een melding bij de provincie.

Erfzone

De nieuwe Bomenverordening gaat uit van een kleinere erfzone (0,5 meter) dan de vorige Bomenverordening (2,0 meter). De erfzone is de strook langs de erfgrans, waar in beginsel geen gemeentelijke boom mag staan. Door deze kleinere erfzone beperken we de mogelijkheid voor een vordering tot verwijdering van een gemeentelijke boom. Voor bewoners onderling blijft wel de erfzone van 2,0 meter van toepassing.

Zwaardere compensatie bij illegale kap

De compensatie bij illegale kap is een keer zo hoog als de compensatie die geldt bij een reguliere kapaanvraag. Dit om het illegaal vellen of doen vellen van een houtopstand zoveel mogelijk te ontmoedigen, dan wel de illegaal gekapte boom in redelijkheid zo goed mogelijk te compenseren. Daarnaast kan los hiervan ook gewoon nog aangifte gedaan worden, indien de zaak ernstig genoeg is. Met het zwaarder optreden tegen illegale kap wordt ook tegemoet gekomen aan de wensen van onder andere de Natuur- en Milieuraad Hengelo.

Bijzondere Bomenlijst

In december 2017 heeft het college de Bijzondere Bomenlijst vastgesteld. Deze Bijzondere Bomenlijst beschrijft alleen de bijzondere gemeentelijke bomen. De groenpartners hebben wel de wens uitgesproken om de Bijzondere Bomenlijst aan te vullen met particuliere bijzondere bomen. Tijdens de beeldvormende politieke markt bleek er voor deze wens ook steun te zijn bij de aanwezige fracties. Daarbij werd wel opgemerkt dat een particuliere boom alleen op de lijst met bijzondere bomen geplaatst mag worden, als de bewoner hier toestemming voor geeft. In ruil hiervoor zal de boom door de gemeente eens per vier jaar (en indien nodig vaker) worden geïnspecteerd en onderhouden.

Deze aanvulling met particuliere bijzondere bomen zal in de loop van 2018, separaat worden opgesteld en daarna ter besluitvorming worden voorgelegd aan het college. Nog dit voorjaar zal een oproep worden geplaatst in het Hengelo's weekblad waarbij bewoners wordt gevraagd om potentiële Bijzondere particuliere Bomen aan te melden bij de gemeente.

Concept beleidsregels

Het document *'Beleidsregels voor de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning voor het vellen of doen vellen van houtopstanden'* zal na inwerkingtreding van de Bomenverordening in procedure worden gebracht. Dit betekent dat het college op dat moment de beleidsregels (en de compensatietabel) gedurende zes weken voor inspraak vrij zal geven. Hierna zal dit document (al dan niet met een nota zienswijzen) ter besluitvorming worden aangeboden aan het college.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

De raad besluit:

- de Bomenverordening vast te stellen;
- de grens bebouwde kom ingevolge de Wet natuurbescherming vast te stellen;
- kennis te nemen van het document 'concept Beleidsregels voor de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning voor het vellen of doen vellen van houtopstanden', inclusief de compensatietabel.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Met de groenpartners is afgesproken dat er na een jaar een evaluatie plaats vindt van de nieuwe beleidsregels. Bij de evaluatie kunnen de informatie gebruiken die we registreren (o.a. aantal verleende vergunningen, aantal bomen dat op basis van de vergunning is gekapt en herplant en het totaal aantal gemeentelijke geregistreerde bomen).

FINANCIËLE ASPECTEN

Naast de deregulering kapvergunningen omvatte het bezuinigingsvoorstel 5.2.1. nog enkele andere bezuinigingsvoorstellen voor deregulering en efficiency in bedrijfsvoering. Namelijk een bezuiniging van 0,5 fte vergunningverlener APV en een bezuiniging van 1,0 fte Juridisch adviseur vergunningen. Beiden te realiseren per 1 januari 2019. Als voorwaarde voor het kunnen realiseren van deze bezuinigingsmaatregelen heeft het college gesteld dat een vermindering van de werkvoorraad door o.a. deregulering en een efficiëntere werkwijze hiervoor noodzakelijk is. Er bestaat daardoor een onlosmakelijke samenhang tussen de verschillende bezuinigingen binnen het voorstel 5.2.1. Omgevingsvergunning e.a., waardoor deregulering kapvergunningen mede nodig is om de andere bezuinigingen mogelijk te maken.

BIJLAGE(N)	
•	Bomenverordening 2018
•	De grens bebouwde kom ingevolge de Wet natuurbescherming
•	Concept beleidsregels voor de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning voor het vellen of doen vellen van houtopstanden + compensatietabel (ter informatie) + bomenposter
•	Notitie 'Voorstel hoofdpunten regels bomen(bescherming)'

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2221725	Beek, Ralf ter	FYS-WGW	Marcel Elferink
ONDERWERP			
Actualisatie Bomenverordening			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

- de Bomenverordening vast te stellen.
- de grens bebouwde kom ingevolge de Wet natuurbescherming vast te stellen
- kennis te nemen van het document 'concept Beleidsregels voor de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning voor het vellen of doen vellen van houtopstanden' en de bijbehorende concept compensatietabel.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De gemeenteraad heeft de Bomenverordening 2018 vastgesteld. De bomenverordening biedt een evenwichtige balans tussen enerzijds minder regels en anderzijds een effectieve bescherming. Met deze bomenverordening zijn de regels voor het kappen van bomen vereenvoudigd. Dit past bij het streven van de gemeente om de regeldruk voor inwoners te verminderen. De vergunningplicht blijft van kracht voor bomen op erven en in tuinen met een oppervlakte groter dan 800 vierkante meter en voor bomen die onderdeel uitmaken van de gemeentelijke Bijzondere Bomenlijst.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

Bomenverordening 2018

De raad der gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders nr. 2214310;
gelet op het bepaalde in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Wet
natuurbescherming;
besluit:
vast te stellen de
Bomenverordening 2018

Artikel 1: Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. **houtopstand**: één of meer bomen en/of andere houtige gewassen, met een dwarsdoorsnede van de stam van 30 centimeter of meer, gemeten op 1,3 meter hoogte boven het maaiveld, waarbij ingeval van meerstammigheid de dikste stam bepalend is voor de dwarsdoorsnede.
- b. **bijzondere boom**: geregistreerde gemeentelijke of particuliere monumentale, toekomstig monumentale, herdenkings- of dendrologisch waardevolle boom met speciale beschermingsstatus;
- c. **bijzondere bomenlijst**: een door het college van burgemeester en wethouders vastgestelde lijst met bijzondere bomen;
- d. **herplantplicht**: de verplichting tot het planten van een nieuwe boom ter vervanging van een verwijderde houtopstand;
- e. **hakhout**: één of meer bomen of boomvormers die, na te zijn geveld, opnieuw op de stronk uitlopen;
- f. **vellen**: rooien, kappen, dunnen, afzetten, verplanten, vormsnoeien (indien dit nog niet eerder heeft plaatsgevonden) of verrichten van andere handelingen, zowel boven- als ondergronds, die de dood, ernstige beschadiging of ontsiering van een houtopstand tot gevolg kunnen hebben;
- g. **rooien**: het geheel verwijderen van het boven- en ondergrondse deel van een houtopstand;
- h. **verplanten**: een vorm van rooien, waarbij de betreffende houtopstand elders wordt herplant;
- i. **vormsnoeien (knoten/kandelaberen)**: het ingrijpend snoeien van vrij uitgegroeide kronen (als de boom vanouds niet vormgesnoeid is).
- j. **dunnen**: vellen dat geschiedt als beheermaatregel ter bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand;
- k. **kappen**: het geheel of grotendeels verwijderen van het bovengrondse deel van een houtopstand, waarbij er een stobbe overblijft.
- l. **afzetten**: het op een zodanige wijze kappen van een houtopstand dat deze opnieuw kan uitlopen;
- m. **bebouwde kom**: de bebouwde kom van de gemeente, vastgesteld ingevolge artikel 4.1, sub a, van de Wet natuurbescherming;
- n. **tuin**: het perceel grond dat behoort en direct is gelegen bij een woning;
- o. **erf**: het perceel grond of een gedeelte daarvan dat direct is gelegen bij een gebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover een bestemmingsplan van toepassing is, blijkens de bestemming voor deze inrichting in aanmerking komt;
- p. **erfzone**: strook ter breedte van 0,5 meter langs de erfgrans, waar in beginsel geen gemeentelijke boom mag staan;

- q. **bevoegd gezag:**
- r. het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning;
- s. **zieke boom:** een boom die volgens een Visual Tree Assessment (VTA)–inspectie door ziekte of schimmelaantasting een gevaar voor de omgeving is of kan worden;
- t. **dode boom:** een boom die geheel afgestorven is.
- u. **Compensatiefonds:** gelden uit compensatie, ter hoogte van de aanschaf- en plantkosten van nieuw plantmateriaal, die besteed dienen te worden aan nieuwe bomen en/of natuur.
- v. **Bomen Effect Analyse (BEA):** een beoordeling van de gevolgen van voorgenomen bouw of aanleg voor een houtopstand op basis van het Handboek Bomen van het Norminstituut Bomen.

Artikel 2: Bijzondere Bomenlijst

1. Burgemeester en wethouders stellen op voordracht van de Bomencommissie een Bijzondere Bomenlijst vast. De 2-jaarlijkse actualisatie van de lijst door de bomencommissie wordt eveneens door burgemeester en wethouders vastgesteld.
2. Particuliere bijzondere bomen worden alleen met toestemming van de eigenaar op de Bijzondere Bomenlijst geplaatst.

Artikel 3: Verbodsbepaling

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning van het bevoegd gezag een houtopstand te vellen of te doen vellen.
2. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor het vellen of doen vellen van:
 - a. houtopstanden in erven en tuinen binnen de bebouwde kom met een oppervlakte kleiner dan 800 m² (inclusief bebouwing) én houtopstanden op gemeentegrond die in het kader van beheer- en onderhoudswerkzaamheden worden geveld, met uitzondering van:
 - bomen die zijn geplant ter voldoening aan een herplantplicht als bedoeld in artikelen 6 en 7, en;
 - bomen die onderdeel uitmaken van de Bijzondere Bomenlijst Hengelo 2017 of een actualisatie daarvan;
 - b. een houtopstand gelegen buiten de bebouwde kom, met uitzondering van houtopstanden op erven en in tuinen met een oppervlakte groter dan 800 m²;
 - c. naaldbomen, kennelijk bestemd om te dienen als kerstbomen en geteeld op daarvoor bestemde terreinen;
 - d. kweekgoed;
 - e. houtopstand die op last van het bevoegd gezag moet worden geveld op grond van grote gevaarzetting of vergelijkbaar spoedeisend belang van openbare orde of veiligheid.
3. Voor de berekening van de oppervlakte van erven en tuinen als bedoeld in het tweede lid onder a en b, worden erven en tuinen, die op enig moment in de laatste 10 jaar kadastraal deel hebben uitgemaakt van een ander erf of tuin, geacht deel uit te maken van dat andere erf of tuin.
4. Het in het kader van beheer – en onderhoudswerkzaamheden vellen of doen vellen van een houtopstand op gemeentegrond, vindt niet eerder plaats dan nadat zes weken zijn verstreken vanaf de datum van publicatie van het voornemen hiertoe in het Hengelo's Weekblad (en op de gemeentelijke website). Voor deze categorie geldt een herplantplicht.

Artikel 4: Aanvraag vergunning

1. De omgevingsvergunning voor het vellen of doen vellen van een houtopstand moet door middel van het aanvraagformulier (Omgevingsloket Online) worden aangevraagd door of namens dan wel met toestemming van degene, die krachtens zakelijk recht, of door degene die krachtens publiekrechtelijke bevoegdheid, gerechtigd is over de houtopstand te beschikken.
2. Paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) is niet van toepassing.

Artikel 5: Weigeringsgronden

1. Het bevoegd gezag kan de omgevingsvergunning voor het vellen of doen vellen van een houtopstand weigeren dan wel onder voorschriften verlenen in het belang van de instandhouding en/of bescherming van houtopstanden met:
 - a. natuurwaarde;
 - b. landschaps- en/of stadswaarde;
 - c. cultuurhistorische waarde.
2. Een vergunning voor het vellen of doen vellen van een bijzondere boom kan alleen om zwaarwegende redenen door het bevoegd gezag worden verleend, en wel bij:
 - a. een ernstige bedreiging van de openbare veiligheid of noodtoestand;
 - b. een onomkeerbare slechte conditie van de boom;
 - c. een ruimtelijke ontwikkeling van zwaarwegend openbaar belang of zwaarwegend maatschappelijk belang dat opweegt tegen het duurzaam behoud van de boom, waarbij alternatieven vooraf zorgvuldig zijn onderzocht.

Artikel 6: Bijzondere vergunningsvoorschriften

1. Het bevoegd gezag kan aan de vergunning het voorschrift verbinden dat binnen een bepaalde termijn en overeenkomstig de door het bevoegd gezag te geven aanwijzingen moet worden herplant. Bij het verbinden van een zodanig voorschrift aan een vergunning kan het bevoegd gezag gebruik maken van een compensatietabel.
2. Wordt een voorschrift als bedoeld in het eerste lid gegeven, dan kan daarbij tevens worden bepaald op welke wijze en binnen welke termijn niet-geslaagde beplanting moet worden vervangen.
3. Het bevoegd gezag kan aan de vergunning het voorschrift verbinden dat indien herplant niet mogelijk is, de herplant wordt omgezet in een financiële bijdrage. Deze bijdrage wordt dan gestort in het Compensatiefonds. De gelden in dit fonds worden gebruikt voor nog aan te planten nieuwe bomen en/of natuur.
4. Compensatie is niet van toepassing voor het vellen of doen vellen van dode bomen en voor het in het kader van duurzame instandhouding dunnen van bossen, bosjes en houtwallen.
5. Het bevoegd gezag kan aan de vergunning het voorschrift verbinden dat van de vergunning geen gebruik mag worden gemaakt totdat andere vergunningen of ruimtelijke ordeningsprocedures onherroepelijk geworden zijn of de feitelijke en financiële voortgang van de werken voldoende gewaarborgd is.

Artikel 7: Vellen of doen vellen van een houtopstand zonder omgevingsvergunning

1. Indien de houtopstand waarop het verbod tot vellen of doen vellen als bedoeld in deze verordening van toepassing is, zonder vergunning van het bevoegd gezag is gevelde, dan wel op andere wijze teniet is gegaan, kan het bevoegd gezag aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop zich de houtopstand bevond, dan wel aan de feitelijke overtreder van dat verbod, de verplichting opleggen te herbeplanten overeenkomstig de door hen te geven aanwijzingen binnen een door hen te stellen termijn, dan wel een financiële compensatie op te leggen. Voor het vaststellen van de omvang van de herplantverplichting of financiële compensatie, wordt in dergelijke soort situaties gebruik gemaakt van een compensatietabel.
2. Wordt een verplichting als bedoeld in het eerste lid opgelegd, dan kan daarbij tevens worden bepaald op welke wijze en binnen welke termijn de niet aangeslagen boom moet worden vervangen.

Artikel 8: Bescherming bomen

1. Het is in de openbare ruimte verboden om:
 - houtopstanden te beschadigen, te bekladden, te beplakken of zonder toestemming van de gemeente van voorwerpen te voorzien.
 - aan houtopstanden snoeiwerk te verrichten, behoudens beheer- of onderhoudswerkzaamheden door of in opdracht van het bevoegd gezag.
2. Indien een houtopstand, waarop het verbod tot (doen) vellen van toepassing is, ernstig in het voortbestaan wordt bedreigd, kan het bevoegd gezag aan de rechthebbende op de grond waarop zich de houtopstand bevindt dan wel aan degene die uit anderen hoofde tot beheer en onderhoud van de houtopstand bevoegd is, de verplichting opleggen binnen een daarbij te stellen termijn en volgens daarbij te geven aanwijzingen zodanige maatregelen te treffen dat die bedreiging wordt weggenomen, dan wel een Bomen Effect Analyse (BEA) op te stellen en aan te bieden.

Artikel 9: Intrekking of wijziging vergunning

1. De vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd:
 - a. indien ter verkrijging daarvan onjuiste dan wel onvolledige gegevens zijn verstrekt;
 - b. indien op grond van een verandering van de omstandigheden of verandering van inzicht opgetreden na het verlenen van de vergunning, moet worden aangenomen dat intrekking of wijziging wordt gevorderd door het belang of de belangen ter bescherming waarvan de vergunning is vereist;
 - c. indien de aan de vergunning verbonden voorschriften niet zijn of worden nagekomen;
 - d. indien de houder van de vergunning of zijn rechtverkrijgende dit verzoekt.
2. De vergunning vervalt indien hiervan niet binnen 2 jaar nadat deze in werking is getreden gebruik wordt gemaakt.

Straf- en slotbepalingen

Artikel 10: Strafbepaling

Degene, die handelt in strijd met het voorschrift als bedoeld in artikel 3 of 8 kan worden bestraft met een hechtenis van ten hoogste twee maanden of een geldboete van de tweede categorie.

Artikel 11: Toezichthouders

Met het toezicht houden op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de daartoe door het bevoegd gezag aangewezen personen.

Artikel 12: Citeertitel

De verordening kan worden aangehaald als 'Bomenverordening 2018'.

Artikel 13: Overgangsbepaling

1. Deze verordening treedt een dag na bekendmaking in werking.
2. Indien vóór het tijdstip van inwerkingtreding een aanvraag om een vergunning ingevolge de in het volgende lid bedoelde verordening is ingediend en vóór het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening nog niet op die aanvraag is beslist, wordt daarop beslist met inachtneming van het bepaalde in deze verordening.
3. Een vergunning verleend op grond van de 'Bomenverordening november 2009' geldt als een vergunning verleend op grond van deze verordening.
4. De bij besluit van 10 november 2009 onder reg.nr. 297025 vastgestelde 'Bomenverordening november 2009' wordt ingetrokken op de dag van inwerkingtreding van deze verordening.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Hengelo
in zijn openbare vergadering van
de griffier,
de voorzitter,

Beleidsregels voor de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning voor het vellen of doen vellen van houtopstanden

Deze beleidsregels worden door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld op grond van artikel 4:81 Algemene wet bestuursrecht en geven nadere invulling aan de bepalingen omtrent de afweging van belangen, de vaststelling van feiten of de uitleg van de weigeringsgronden bij de beslissing op een aanvraag op grond van de Bomenverordening.

1. Reikwijdte regeling

Deze regeling met nadere regels is van toepassing op de beoordeling van vergunningaanvragen voor het vellen of doen vellen van houtopstanden, zowel op particuliere grond als op gemeentegrond. Het betreft die houtopstanden waarvoor voor het vellen of doen vellen een omgevingsvergunning nodig is. De regeling is tevens van toepassing op de beoordeling van (verzoeken tot) aanwijzing als bijzondere boom.

2. Bijzondere Bomen

Het college van burgemeester en wethouders stelt vast welke bomen als bijzonder worden aangemerkt; deze bijzondere bomen worden op een lijst geregistreerd. Deze Bijzondere Bomenlijst is onderdeel van de Bomenverordening. Per boom worden status, standplaats, eigenaar, kenmerken en groeiplaats op een registratieformulier vastgelegd. Tevens wordt genoteerd of de boom elders speciaal geregistreerd staat, bijvoorbeeld op de landelijke lijst van de Bomenstichting.

De Bijzondere bomenlijst van deze nota wordt eens per twee jaar door de Bomencommissie geactualiseerd. Deze commissie bestaat uit deskundigen op het gebied van groen en bomen van de gemeente, Gildebor en een adviseur die op voordracht van de Natuur- en Milieuraad Hengelo e.o. is benoemd. Iedereen kan een boom voor de Bijzondere bomenlijst voordragen, dan wel verzoeken een bijzondere boom van de lijst af te voeren. Bijzondere bomen die sterk in kwaliteit achteruit zijn gegaan, kunnen van de lijst worden verwijderd en nieuwe bijzondere bomen kunnen worden toegevoegd.

Om opgenomen te worden in de Bijzondere Bomenlijst Hengelo, moeten de bomen voldoen aan een aantal voorwaarden:

- ✓ Natuurlijke of bijzondere kroonvorm
- ✓ Goede vitaliteit
- ✓ Voldoende groeiruimte
- ✓ Beeldbepalende standplaats

In beginsel kunnen bijzondere bomen niet gekapt worden. Een vergunning voor het vellen of doen vellen van een bijzondere boom kan alleen worden verleend bij:

- a. een ernstige bedreiging van de openbare veiligheid of noodtoestand;
- b. een onomkeerbare slechte conditie van de boom;
- c. een ruimtelijke ontwikkeling van zwaarwegend openbaar belang of zwaarwegend maatschappelijk belang dat opweegt tegen het duurzaam behoud van de boom, waarbij vooraf alternatieven zorgvuldig zijn onderzocht.

Particuliere bijzondere bomen worden alleen met schriftelijke toestemming van de eigenaar opgenomen in de Bijzondere Bomenlijst. De eigenaar verplicht zich om de boom op zijn perceel goed te beschermen. Als tegemoetkoming neemt de gemeente de inspectie en het onderhoud van deze bomen over (conform de reguliere gemeentelijke 4-jaarlijkse inspectie- en onderhoudscyclus).

3. Beoordeling toetsingsgronden bij vergunningaanvraag waarden

Het college beoordeelt aan de hand van een drietal toetsingsgronden of een aangevraagde vergunning voor het vellen of doen vellen van een houtopstand kan worden geweigerd dan wel onder voorschriften kan worden verleend. Het gaat daarbij om het belang van de instandhouding en/of bescherming van houtopstanden met:

- natuurwaarde
- landschaps- en/of stadswaarde
- cultuurhistorische waarde

A. BEPALING NATUURWAARDE HOUTOPSTAND

Bomen bieden schuil- en nestelgelegenheid aan vogels, vleermuizen, eekhoorns, vlinders en vele andere dieren. Bovendien functioneren bomen als een soort natuurlijke 'stapstenen' tussen gebieden. Dieren als vogels, vleermuizen en vlinders gebruiken bomen ook als oriëntatiemiddel. Zo weten ze altijd de weg van bijvoorbeeld hun slaapplek naar de plekken waar ze voedsel kunnen vinden. Onder natuurwaarde van een houtopstand moet met name worden verstaan de ecologische waarde daarvan in relatie tot de omgeving. Zo kan het zijn dat de boom van groot belang is als rust- en/of verblijfplaats van diersoorten zoals vleermuizen, of van belang is voor de vliegroute van deze diersoorten. Ook kan de boom onderdeel uitmaken van de functionele leefomgeving van beschermde soorten. In al deze gevallen kan er sprake zijn van een zodanige natuurwaarde dat de gevraagde vergunning voor het vellen of doen vellen van een boom niet kan worden verleend. Vaak zal dan tevens de Wet natuurbescherming van toepassing zijn en is velling ook op grond van deze regelgeving niet toegestaan.

B. BEPALING LANDSCHAPS- EN / OF STADSWAARDE HOUTOPSTAND

Bij het bepalen van de landschaps- en/of stadswaarde van een boom is de soort, leeftijd, verschijningsvorm, beeldkwaliteit en standplaats van belang. Er wordt vooral beoordeeld of de boom beeldbepalend in de ruimte is, en of het vellen van de boom leidt tot een aantasting van de beeldkwaliteit. Daarbij wordt bekeken in hoeverre de boom bepalend is voor het karakter van straat, plein of buurt. Bijvoorbeeld omdat de boom veel ruimte in beslag neemt en daarmee indeling geeft aan de ruimte, de boom een belangrijke bijdrage levert aan het (stads)klimaat, of omdat dit de enige boom van deze omvang is in een verder overwegend stenige omgeving. Vaak is de kroon vanaf de openbare weg goed zichtbaar. Bij een oordeel over de landschaps- en stadswaarde is het daarnaast van belang of de boom in combinatie met een pand een esthetisch waardevol geheel vormt, omdat hij de architectonische waarde van het gebouw versterkt. Ook kan het zijn dat de boom een wezenlijk onderdeel van het stedenbouwkundig ontwerp van de straat, het plein of de buurt vormt. De boom staat dan centraal in het ontwerp en is mede bepalend voor de ruimtelijke kwaliteit. Ook in dat geval is de kroon vanaf de openbare weg meestal goed zichtbaar.

C. BEPALING CULTUURHISTORISCHE WAARDE HOUTOPSTAND

Een boom met belangrijke cultuurhistorische waarde versterkt de lokale historische identiteit en draagt bij aan het historisch besef van burgers. De boom is in samenspraak met de gemeente als herdenkingsboom geplant in de openbare ruimte ter gelegenheid van een bijzondere gebeurtenis van cultuurhistorisch belang, zoals een geboorte binnen het koningshuis of ter gelegenheid van een bijzonder moment voor de gemeente. Deze bomen maken meestal al onderdeel uit van de Bijzondere Bomenlijst. Voor deze bomen is de stamdiameter niet van belang voor de vergunningplicht. Ook kan de boom oorspronkelijk geplant zijn ter markering van een (agrarische) perceelgrens of geplaatst zijn bij een historisch gebouw (veelal een boerderij of landhuis) en door de combinatie van leeftijd, soort, locatie en snoeiwijze bijdragen aan het historisch karakter van deze plek.

Verder kan de boom in combinatie met een monumentaal pand, inclusief tuin (geplaatst op de gemeentelijke of rijksmonumentenlijst), een esthetisch waardevol geheel vormen en daardoor een bijzondere cultuurhistorische waarde hebben.

4. Houtopstand en overlast

Omwonenden kunnen, naast (woon)genot, soms óók overlast ervaren van bomen. In sommige gevallen wordt dan aan de gemeente gevraagd of een boom verwijderd kan worden. De regels voor de bescherming van bomen zijn juist bedoeld om houtopstanden te behouden, niet om ze te vellen. Daarom is het college terughoudend met het verlenen van toestemming om houtopstanden te vellen of te doen vellen, louter en alleen in geval van overlast (bijvoorbeeld als gevolg van schaduw, insecten, stuifmeel of vallende vruchten en bladeren).

5. Houtopstand en duurzaamheid

De gemeente juicht duurzame initiatieven toe. Tegelijkertijd verdienen houtopstanden de nodige bescherming vanuit het oogpunt van natuur, stad en landschap en cultuurhistorie. Daarom is het college terughoudend met het verlenen van toestemming om houtopstanden te vellen of te doen vellen, louter en alleen ten behoeve van duurzame initiatieven.

Voor het plaatsen van bijvoorbeeld zonnepanelen op daken of gronden, het toepassen van systemen voor warmtekracht of de winning van bodemenergie in de buurt van houtopstanden zal daarom rekening gehouden moeten worden met de effecten daarvan op de duurzame instandhouding van deze houtopstanden.

6. Houtopstand en gevaarstelling

De rechthebbende op een houtopstand moet – ter voorkoming van aansprakelijkheid en bestuursrechtelijke herstelsancties - voldoen aan de wettelijke zorgplicht. De zorgplicht voorziet onder andere in het regelmatig controleren van gebreken aan een boom.

In het geval van een aantoonbaar verhoogd risico voor de omgeving (gevaarstelling) van een gemeentelijke of particuliere boom, komt bij de beoordeling en toetsing van aanvragen voor een omgevingsvergunning in belangrijke mate gewicht toe aan de noodzaak van het uitvoeren van maatregelen om dit risico weg te nemen, dan wel, indien dit risico niet kan worden weggenomen, het risico zoveel mogelijk te beperken (behalve als de gevaarstelling zeer gering is).

7. Bescherming publieke houtopstanden

Artikel 8 uit de Bomenverordening is onder andere bedoeld om te voorkomen dat gemeentelijke houtopstanden beschadigd raken door voorwerpen zoals verlichtingsdraden, die lange tijd blijven hangen. Ook het aanbrengen van voorzieningen aan, onder of bij houtopstanden is daarmee verboden. Houtopstanden kunnen namelijk gemakkelijk beschadigd raken door bijvoorbeeld voorlopige opslag van bouwmaterialen of verkeersvoorzieningen binnen de kroonprojectie. Daarnaast werken we volgens het handboek Bomen van het Norminstituut Bomen. Hierin staat onder andere de bomenposter 'Werken rondom bomen' (zie bijlage).

8. Herplantplicht

In "Artikel 6: Bijzondere vergunningsvoorschriften" van de Bomenverordening is de mogelijkheid tot het opleggen van een herplantplicht door het college opgenomen. In lid 1 van dit artikel is aangegeven dat deze herplantplicht als voorschrift bij het verlenen van een vergunning kan worden opgelegd. De afweging of de in dit lid bedoelde herplantplicht daadwerkelijk moet worden opgelegd vindt plaats in het kader van de beoordeling en toetsing van een voorliggende vergunningaanvraag. Wordt besloten tot oplegging van een herplantplicht na het vellen of doen vellen van een houtopstand, dan wordt bij de formulering van het daarop betrekking hebbende vergunningvoorschrift uitgegaan van de aantallen en maten zoals genoemd in de *compensatietabel* (zie bijlage).

Als termijn voor herplant geldt dat de verwijderde houtopstanden binnen twee jaar, met uitstelmogelijkheid door Burgemeester en Wethouders, conform de compensatietabel met nieuwe aanplant moet zijn gecompenseerd.

Compensatie dient eerst op het terrein van de gekapte boom, of in de directe omgeving ervan gezocht te worden. Is hier geen ruimte, dan kan elders gecompenseerd worden. Bij herplant hoort een instandhoudingsplicht. Bomen die vanuit een herplantplicht geplant zijn, blijven daarom te allen tijde kapvergunningplichtig, ongeacht de diameter van de stam. Is er geen locatie voor een nieuw aan te planten boom te vinden, dan wordt er geld in een Compensatiefonds gestort. De gelden in dit fonds moeten besteed worden aan nieuwe bomen en/of natuur.

De compensatiebedragen per boom met een of omtrek van 18/20 centimeter (gemeten op 1.00 meter hoogte) zijn gesteld op €250 voor natuurlijke personen en €500 voor overige aanvragers (zoals gemeente en projectontwikkelaars).

9. Illegale kap

Het vellen of doen vellen van een houtopstand zonder omgevingsvergunning van het bevoegd gezag is strafbaar. In de Bomenverordening (artikel 9) is hiervoor de bepaling opgenomen dat er strafrechtelijk opgetreden kan worden met een geldboete of met een hechtenis van ten hoogste twee maanden.

Daarnaast blijft in deze situatie de herplantplicht, of de financiële compensatie, van toepassing. In deze situaties wordt gebruik gemaakt van de compensatietabel. De compensatie bij illegale kap is een keer zo hoog als de compensatie die geldt bij een reguliere kapaanvraag. Dit om het illegaal vellen of doen vellen van een houtopstand zoveel mogelijk te ontmoedigen, dan wel de illegaal gekapte boom in redelijkheid zo goed mogelijk te compenseren.

Ook geldt dat compensatie eerst op het terrein van de gekapte boom, of in de directe omgeving ervan gezocht te worden. Is hier geen ruimte, dan kan elders gecompenseerd worden. Bij herplant hoort een instandhoudingsplicht. Bomen die vanuit een herplantplicht geplant zijn, blijven daarom te allen tijde kapvergunningplichtig, ongeacht de diameter van de stam. Is er geen locatie voor een nieuw aan te planten boom te vinden, dan wordt er geld in een Compensatiefonds gestort. De gelden in dit fonds moeten besteed worden aan nieuwe bomen en/of natuur.

De compensatiebedragen per boom met een of omtrek van 18/20 centimeter (gemeten op 1.30 meter hoogte) zijn gesteld op €250 voor natuurlijke personen en €500 voor overige aanvragers (zoals gemeente en projectontwikkelaars).

10. Erfzone

De erfzone is de strook langs de erfgrans, waar in beginsel geen boom mag staan. Voor de afstand tot gemeentelijke bomen geldt hiervoor 0,5 meter, tenzij:

- er afspraken zijn gemaakt tussen de eigenaar van het perceel en de eigenaar van de boom;
- de verjaringstermijn van 20 jaar is verstreken;
- er een handavingsvergoeding is betaald;
- de boom heeft als bijzondere boom een beschermingsstatus.

Voor particulieren onderling geldt een erfzone van 2,0 meter, zoals bepaald in het Burgerlijk Wetboek (Boek 5).

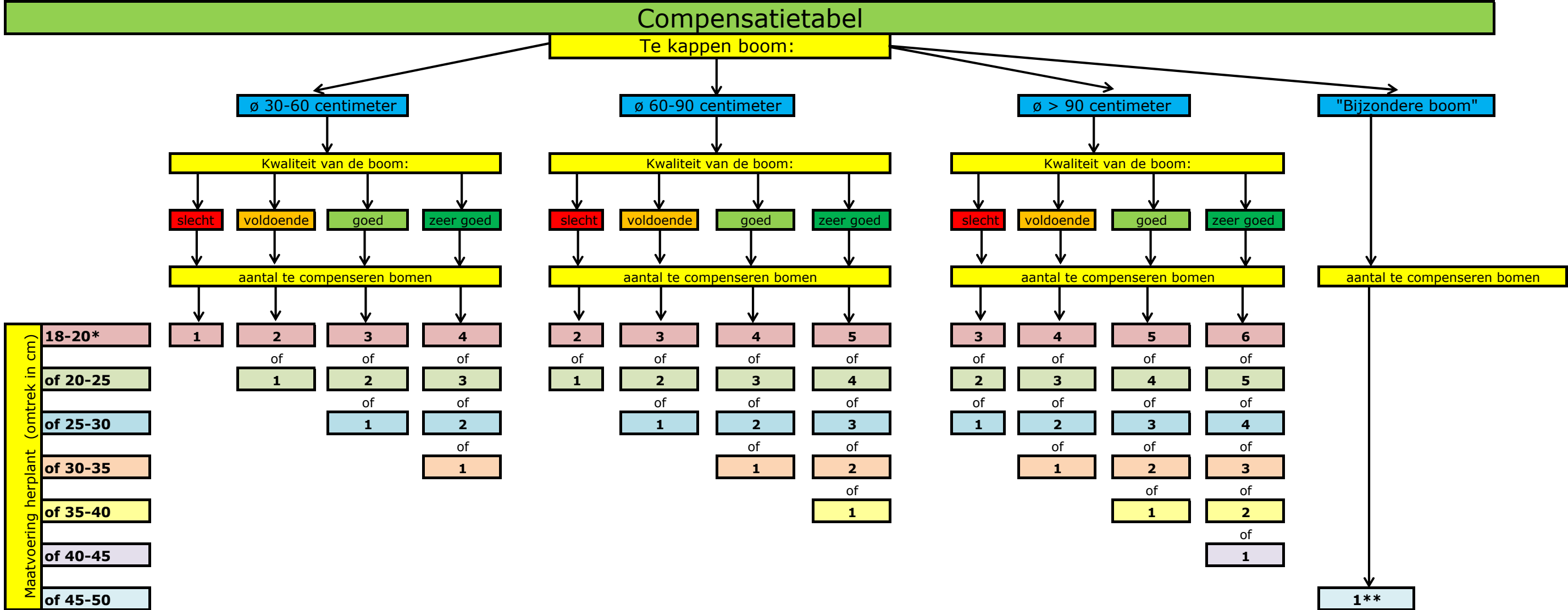
11. Inwerkingtreding regeling en vervallen “Nota beleidsdoelen en plan van uitvoering bij Bomenverordening gemeente Hengelo”

Nog nader te bepalen, z.s.m. na ter inzagelegging

Hengelo, XX XX 2018,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlagen:

- Compensatietabel
- Bomenposter ‘Werken rondom bomen’

* Indien herplant niet mogelijk is, wordt voor het te storten bedrag in het groencompensatiefonds uitgegaan van het aantal bomen zoals genoemd in de maatvoering 18/20.

** Indien herplant van maat 45-50 op dezelfde locatie niet mogelijk is, kan - na overleg met de groenpartners van de Groene Tafel - worden afgeweken van deze maat.

Zeer goed
De boom verkeert in zeer goede conditie. De boom vertoont niet/nauwelijks gebreken. De boom is zeer moeilijk vervangbaar.

Goed
De boom verkeert in goede conditie. De boom vertoont enkele gebreken. De boom is moeilijk vervangbaar.

Voldoende
De boom verkeert in redelijke conditie. De boom vertoont gebreken. De boom is vervangbaar.

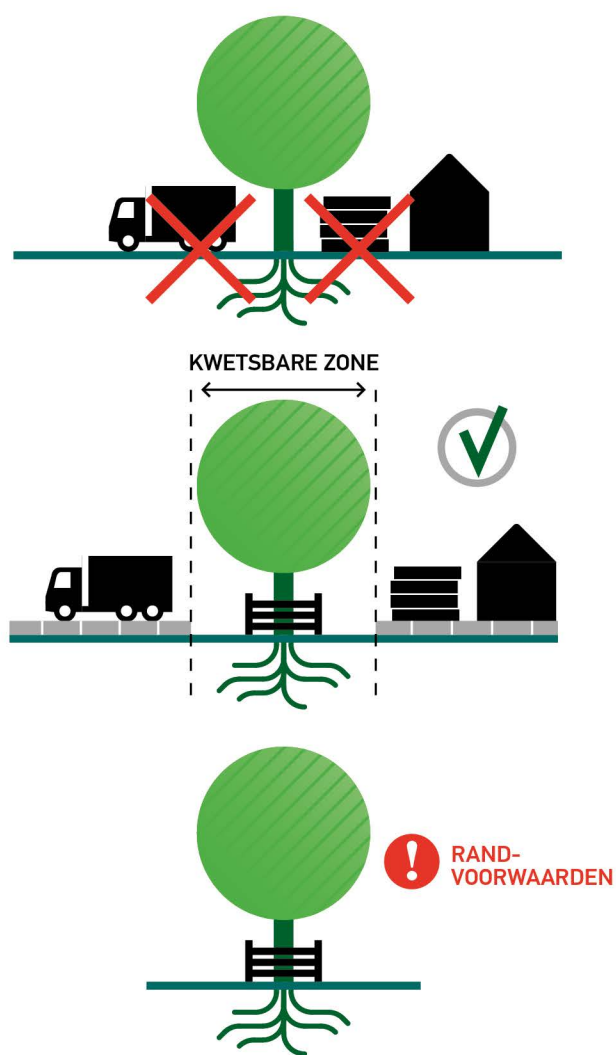
Slecht
De boom verkeert in slechte conditie. De boom vertoont meerdere gebreken. De boom is aftakelend.

Bijzondere Boom
geregistreerde gemeentelijke of particuliere monumentale, toekomstig monumentale, herdenkings- of dendrologisch waardevolle boom met speciale beschermingsstatus.

- De diameter (ø) van de te kappen boom wordt gemeten op 1.30 meter hoogte boven het maaiveld.
- De maatvoering van de omtrek (in centimeters) van de te herplanten boom wordt gemeten op 1.00 meter hoogte.
- Bij illegale kap (het vellen van een houtopstand zonder omgevingsvergunning), geldt een dubbele compensatie (factor 2) ten opzichte van de hierboven genoemde aantallen.
- In het geval er sprake is van de kap van oppervlaktes bos(gebied) > 1.000 m2 binnen de bebouwde kom, kan de herplant ook in de vorm van oppervlaktes worden opgelegd. Daarbij hanteren we een factor 1,5 ten opzichte van de gekapte oppervlakte bos(gebied).

WERKEN ROND BOMEN

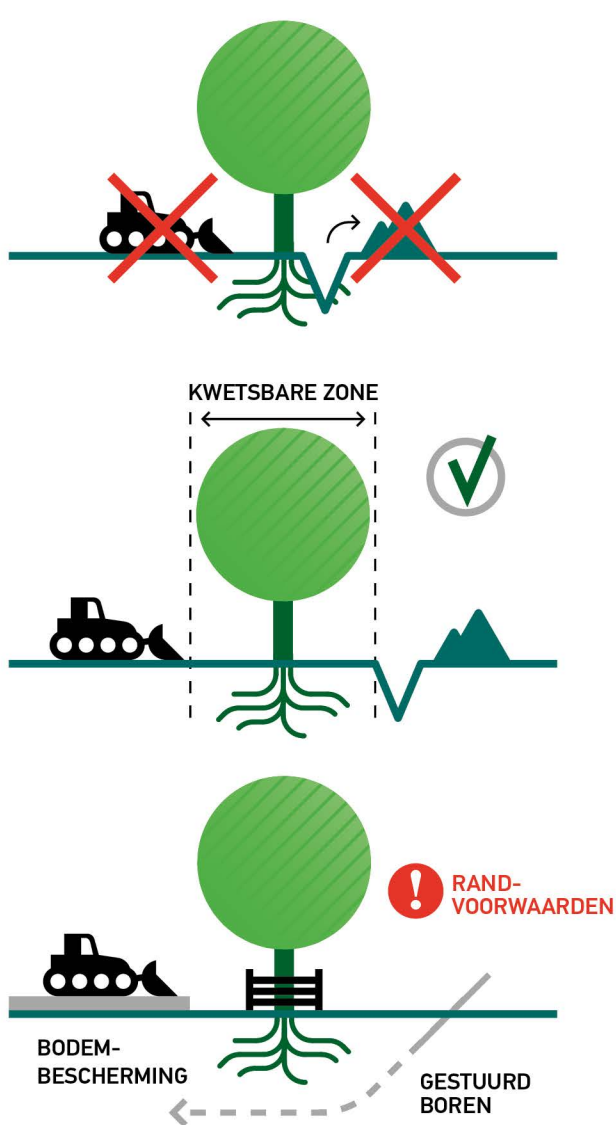
OPSLAG, PARKEREN EN TRANSPORT

Voor opslag, parkeren en transport gelden randvoorwaarden binnen de kwetsbare boomzone. Bijvoorbeeld het plaatsen van drukverdelende rijplaten.

! Randvoorwaarden moeten worden uitgewerkt in een goedgekeurd Werkplan!

GRAVEN, OPHOGEN EN ANDERE BODEM-BEWERKINGEN

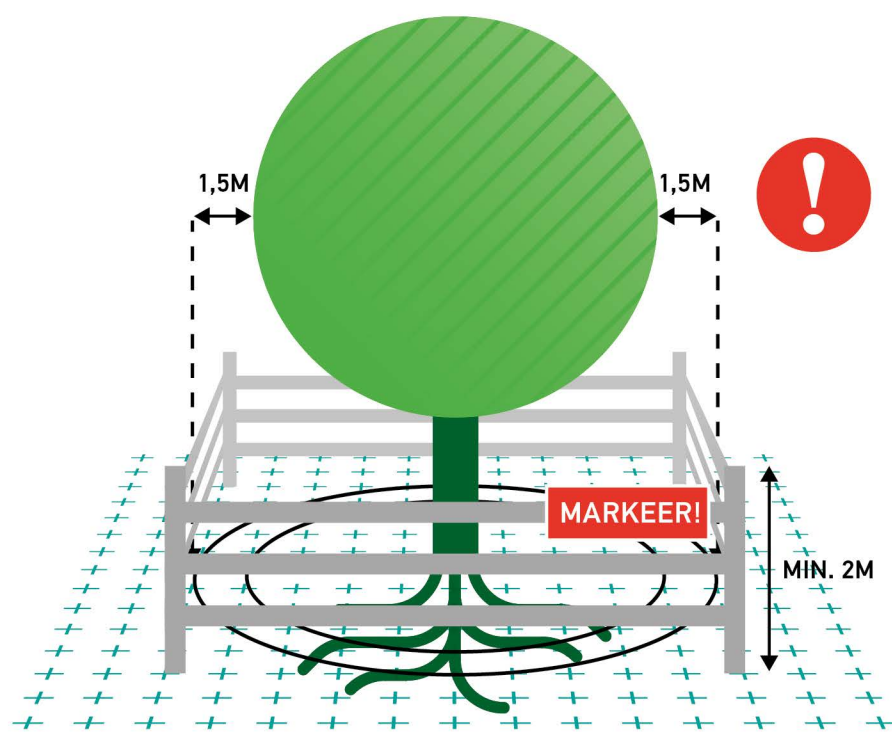

Voor graven, ophogen en bodembewerking gelden randvoorwaarden binnen de kwetsbare boomzone. Bijvoorbeeld minimale graafafstanden en wortelbescherming.

! Randvoorwaarden moeten worden uitgewerkt in een goedgekeurd Werkplan!

Kabelgoten, mantelbuizen en gestuurd boren bieden soms een goed alternatief. Let bij grond- en graafwerkzaamheden ook op kabels en leidingen (KLIC-melding, WION).

KWETSBARE BOOMZONE

! Werkzaamheden en de opslag van materiaal en materieel zijn binnen de KWETSBARE BOOMZONE alleen toegestaan MET TOESTEMMING (goedgekeurd Werkplan).

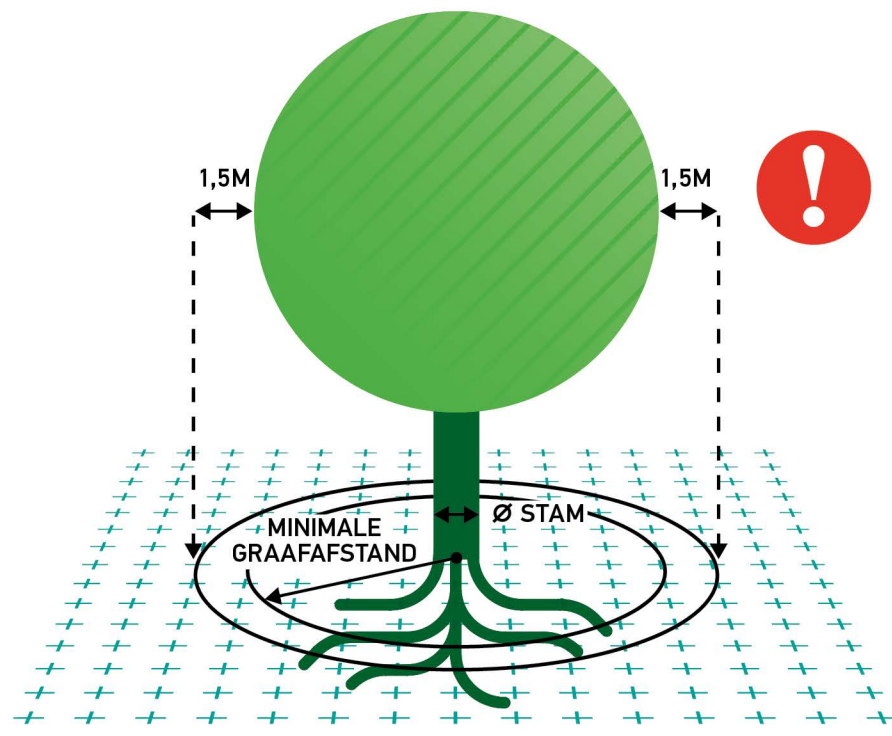
RANDVOORWAARDEN EN EISEN

- 1 Plaats een niet-verplaatsbare fysieke bescherming rond de boom (vanaf 10 cm tot minimaal 2 m boven het maaiveld) en markeer deze als beschermd boomgebied.
- 2 Binnen elke kwetsbare boomzone zijn de uitvoering van werkzaamheden en de opslag van materiaal en materieel alleen toegestaan met toestemming via een door de opdrachtgever of directie goedgekeurd Werkplan.
- 3 Binnen elke kwetsbare boomzone gelden randvoorwaarden die uitgewerkt moeten zijn in het goedgekeurde Werkplan. Deze randvoorwaarden worden in de regel opgesteld aan de hand van een Bomen Effect Analyse (BEA).
- 4 Het Werkplan vermeldt gedetailleerd (per boom) wanneer, op welke wijze, volgens welke randvoorwaarden en met welk materieel en welke hulpmiddelen werkzaamheden binnen de kwetsbare boomzone moeten worden uitgevoerd.
- 5 Werkzaamheden mogen de duurzame instandhouding van de boom nooit in gevaar brengen.
- 6 Graafwerkzaamheden binnen de kwetsbare boomzone zijn uitsluitend toegestaan met toestemming via het goedgekeurde Werkplan.

LEIDRAAD MINIMALE GRAAFAFSTANDEN (INDICATIEF)

Stam Ø	Minimale graafafstand vanuit het hart van de stamvoet	Eenzijdige wortelontwikkeling of scheefstaande boom (trekzijde)
20 cm	> 1,25 m	2,0 m
40 cm	> 1,50 m	2,5 m
60 cm	> 1,75 m	3,0 m
80 cm	> 2,25 m	3,5 m
100 cm	> 2,50 m	4,0 m
150 cm	> 3,50 m	5,0 m

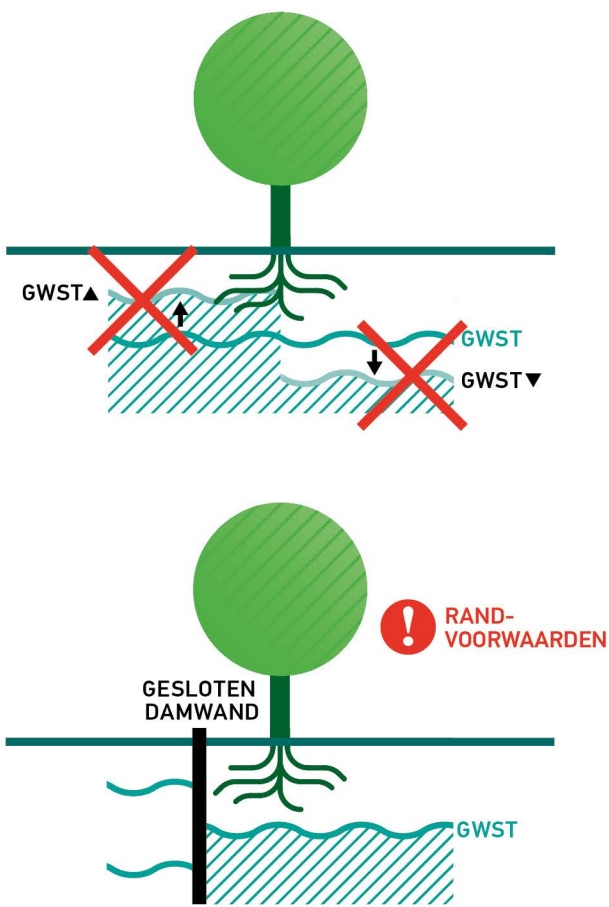
20 cm	> 1,25 m	2,0 m
40 cm	> 1,50 m	2,5 m
60 cm	> 1,75 m	3,0 m
80 cm	> 2,25 m	3,5 m
100 cm	> 2,50 m	4,0 m
150 cm	> 3,50 m	5,0 m

! Kwetsbare boomzone = Kroonprojectie + 1,5 meter

Kijk voor aanvullende informatie over randvoorwaarden en een goedgekeurd Werkplan op: www.bomenposter.nl

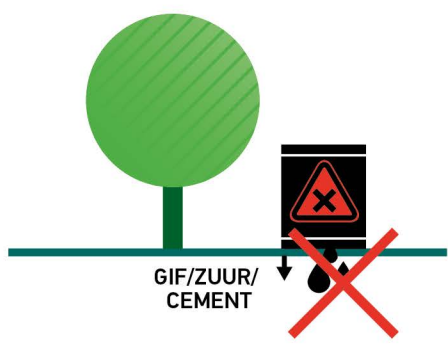
BRONBEMALING EN VERANDERINGEN IN GRONDWATERSTAND

Voor bronbemalingen en veranderingen in de grondwaterstand gelden zowel binnen als buiten de kwetsbare boomzone randvoorwaarden. Bijvoorbeeld het toepassen van een gesloten bronbemaling.

! Randvoorwaarden moeten worden uitgewerkt in een goedgekeurd Werkplan!

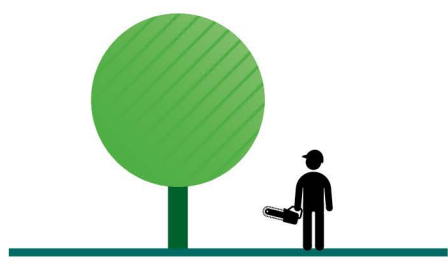
VLOEISTOFFEN EN GASSEN

Bodemvreemde gassen en vloeistoffen kunnen grote schade veroorzaken aan de groeiplaats van een boom.

Houd gassen en vloeistoffen, maar ook cementmolens en (water)afvoeren, op grote afstand van de kwetsbare boomzone!

SNOEIWERKZAAMHEDEN

Het snoeien van bomen is alleen toegestaan met toestemming van de opdrachtgever of directie, ook wanneer er enkel sprake is van een gebroken of beschadigde tak.

Notitie

Van R.G.J. ter Beek
Onderwerp Voorstel hoofdpunten regels bomen(bescherming)
Datum juni 2017
Aan college van B en W

Voorstel hoofdpunten nieuwe regels bomen(bescherming)

1. AANLEIDING

Op 10 juni 2015 stelde de gemeenteraad de Kadernota maatschappelijke takenverkenning 2016-2019 vast, inclusief een bezuinigingspakket. Bezuinigingsvoorstel '5.2.1. Omgevingsvergunning e.a.', maakte deel uit van dit bezuinigingspakket. Hierin werd het volgende genoemd:

Deregulering kapvergunning: De bomenverordening aanpassen waarbij uitgangspunt is dat waardevolle bomen beschermd blijven. De regelgeving wordt sterk vereenvoudigd en de vergunningplicht grotendeels afgeschaft. Vergunningplicht voor gemeente vervangen door meldplicht. Omdat de leges voor de omgevings-vergunning kostendekkend zijn, levert dit voor de vergunningverlening wel efficiency op, maar geen direct financieel voordeel.

Naast de deregulering kapvergunningen omvatte het bezuinigingsvoorstel 5.2.1. nog enkele andere bezuinigingsvoorstellen voor deregulering en efficiency in bedrijfsvoering. Namelijk een bezuiniging van 0,5 fte vergunningverlener APV en een bezuiniging van 1,0 fte Juridisch adviseur vergunningen. Beiden te realiseren per 1 januari 2019. Als voorwaarde voor het kunnen realiseren van deze bezuinigingsmaatregelen heeft het college gesteld dat een vermindering van de werkvoorraad door o.a. deregulering en een efficiëntere werkwijze hiervoor noodzakelijk is. Er bestaat daardoor een onlosmakelijke samenhang tussen de verschillende bezuinigingen binnen het voorstel 5.2.1. Omgevingsvergunning e.a., waardoor deregulering kapvergunningen mede nodig is om de andere bezuinigingen mogelijk te maken.

In deze notitie beschrijven we hoe we willen omgaan met deze opdracht om te dereguleren, zonder daarbij de waardevolle bomen aan te tasten. Maar om de voorgestelde aanpassingen in perspectief te kunnen plaatsen, gaan we eerst dieper in op het belang van (de bescherming van) bomen. Ook duiken we dieper in de kapaanvragen (en bezwaren) die we sinds 2012 hebben ontvangen.

2. HET BELANG VAN BOMEN

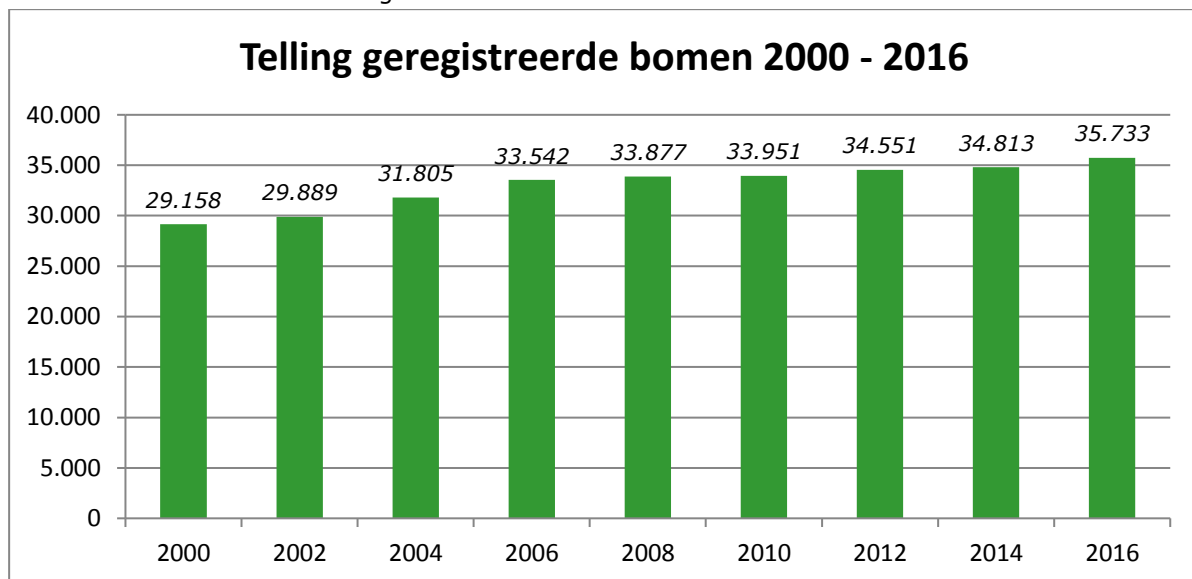
Om het groene karakter en de bomen van Hengelo te beschermen, heeft de gemeente Hengelo in 2009 nieuwe regels opgesteld. Deze regels beschrijven dat niet zomaar elke boom gekapt of beschadigd mag worden. Bomen zijn namelijk belangrijk voor onze leefomgeving en de buurt. Ze geven structuur aan de stad. Het groen, zoals de oude bomen en parken, hoort bij Hengelo en haar rijke verleden. Daarnaast hebben bomen nog andere belangrijke functies, zoals het leveren van schaduw, koelte, zuurstof, vruchten en het verminderen van fijnstof in de lucht. Ook zorgen bomen voor beschutting, voedsel en nestgelegenheid voor dieren.

2.1 Gemeentelijke bomen

We hebben dus allemaal belang bij een groene en leefbare stad. Bomen vormen belangrijke dragers van het groen in Hengelo. De gemeente zet zich al vele jaren in om waar mogelijk het groene karakter van Hengelo te behouden en te versterken.

Op dit moment heeft de gemeente Hengelo 35.733 geregistreerde gemeentelijke bomen (telling november 2016). Daarnaast beschikt de gemeente nog eens over een veelvoud aan niet geregistreerde bomen. Deze staan in bossen, bospercelen en houtwallen. In totaal gaat het om ongeveer 81 hectare aan bossen, bospercelen en houtwallen.

Het aantal geregistreerde gemeentelijke bomen in Hengelo is sinds het jaar 2000 gestegen met ruim 6.500. Zie onderstaande grafiek.

De toename van het aantal bomen is onder andere het gevolg van de uitbreiding van nieuwe gebieden met veel nieuwe aanplant (o.a. Dalmeden), projecten, herplant/compensatie.

De huidige Bomenverordening is in 2009 vastgesteld. Met de invoering van de nieuwe regels in 2009 werden de regels voor kap al enigszins versoepeld. Deze versoepeling heeft, zoals de tabel laat zien, niet geleid tot een vermindering van het aantal geregistreerde gemeentelijke bomen.

2.2 Particuliere bomen

Het groen in de stad wordt niet alleen bepaald door gemeentelijke bomen. Het particuliere groen (tuinen) draagt ook in belangrijke mate bij aan de hierboven beschreven waarden van groen. In Hengelo zijn er ruim 22.000 bebouwde kavels, al dan niet voorzien van een (groene) tuin. Het aantal bomen op deze kavels wordt niet geregistreerd (en is dus niet bekend).

De bomen in particulier tuinen zijn er voornamelijk doordat de bewoners de bomen waarderen. Zonder waardering voor bomen zou deze bomen - met of zonder kapvergunningstelsel - geen lang leven beschoren zijn. We kunnen ons dus afvragen of, en in welke mate, een kapvergunningstelsel iets bijdraagt aan het behoud van bomen in particuliere tuinen én of de lasten die hiermee gepaard gaan voor burgers (en voor de gemeente) hier tegen opwegen.

3. KAPAANVRAGEN IN HENGELO

De huidige Bomenverordening dateert van 2009. Volgens de regels in deze verordening moet een vergunning worden aangevraagd voor de kap van:

- Alle bomen op de gemeentelijke Bijzondere Bomenlijst
- Bomen met een diameter ≥ 30 cm op particuliere bebouwde kavel ≥ 300 m²
- Bomen met een diameter ≥ 20 cm op gemeentelijke terreinen.

Enerzijds is het goed om dergelijke regels te hebben die bomen beschermen. Anderzijds is het ook goed om kritisch te kijken of de regels niet leiden tot onnodige administratieve lasten. En tegelijkertijd hebben we te maken met de vraag vanuit de maatschappij naar minder regels en minder betutteling (*‘Waarom moet ik een vergunning aanvragen voor het kappen van een boom die in mijn eigen tuin staat?’*). We moeten ons dus de vraag stellen of een versoepeling van de regels zal leiden tot meer bomenkap en verlies van waardevol groen. Of mogen we er op vertrouwen dat de meeste burgers ook hechten aan een groene omgeving en niet zonder noodzaak zomaar bomen zullen gaan kappen?

De administratieve weg van een kapaanvraag

Op het moment dat een kapaanvraag bij de gemeente wordt ingediend, worden de volgende stappen doorlopen voordat de vergunning verleend/geweigerd wordt.

- ✓ Aanvraag wordt geregistreerd
- ✓ Ontvangstbevestiging wordt verstuurd
- ✓ Aanvraag wordt gepubliceerd (weekblad en digitaal)*
- ✓ Ontvankelijkheidstoets wordt uitgevoerd
- ✓ Niet volledig → aanvullende stukken opvragen
- ✓ Volledig → inhoudelijke beoordeling
- ✓ Besluit (vergunnen of weigeren) wordt genomen en verzonden
- ✓ Besluit wordt gepubliceerd (weekblad en digitaal)
- ✓ Termijn voor bezwaar en beroep (6 weken, wettelijke termijn AWB)
- ✓ Inwerkingtreding vergunning (bij geen bezwaar en beroep)

* Het publiceren van de aanvraag geeft externe partijen de mogelijkheid om al in het voortraject in overleg te gaan met de gemeente. In sommige gevallen leidt dit tot wijzigingen.

Als we kijken naar de kapaanvragen van 2012 t/m 2016, dan kunnen we onderscheid maken in drie categorieën kapaanvragen, zie ook de tabel.

	GEMEENTE				PARTICULIER*		TOTAAL	
	Wijkbeheer		Overig gemeente					
	Kap-aanvragen	Bomen	Kap-aanvragen	Bomen	Kap-aanvragen	Bomen	Kap-aanvragen	Bomen
2012	68	195	16	104	73	425	157	724
2013	93	327	21	331	76	204	190	862
2014	130	250	25	287	78	205	233	742
2015	112	233	15	189	72	201	199	623
2016	107	359	17	139	81	199	205	697
Totaal	510	1.364	94	1.050	380	1.234	984	3.648
Gem.	102	273	19	210	76	247	197	730

1. Gemeentelijke kapaanvraag voor bomen die in het kader van beheer- en onderhoudswerkzaamheden worden gekapt;

Het gaat hier om de voormalige 'Wijkbeheer' (tegenwoordig 'Gildebor') kapaanvragen voor zieke of dode bomen. Gemiddeld gaat het om **102 kapaanvragen** per jaar, met **2,7 bomen per kapaanvraag**.

"Wijkbeheer/Gildebor"-aanvragen:

Het gaat in deze gevallen om kapaanvragen voor bomen in bestaand gebied die:

- Dood zijn;
- Ziek of kwalitatief slecht zijn (als gevolg van leeftijd, Iepziekte, Kastanjebloedingsziekte, zwamaantastingen etc. etc.);
- gedund moeten worden om andere bestaande bomen meer ruimte te geven (de boom-opstand eromheen is dan van grotere waarde dan de weg te halen losse boom. Het betreft dan een beheermaatregel om te komen tot een gewenst eindbeeld van de houtopstand.

2. Overige gemeentelijke kapaanvragen;

Dit betreft hoofdzakelijk de kapaanvragen die voortvloeien uit gemeentelijke projecten. Gemiddeld gaat het om **19 kapaanvragen** per jaar, met **11,1 bomen per kapaanvraag**.

3. Particuliere kapaanvragen;

Dit kunnen kapaanvragen van bewoners zijn, maar ook van bedrijven, projectontwikkelaars en organisaties als Welbions, ProRail en het Waterschap.

Gemiddeld gaat het om **76 kapaanvragen** per jaar, met **3,25 bomen per kapaanvraag**.

Het grootste aandeel van de kapaanvragen wordt gevormd door de eerste categorie, de kapaanvragen voor bomen die in het kader van beheer- en onderhoudswerkzaamheden gekapt worden. Deze categorie vormt 52% van de kapaanvragen. De administratieve lasten zijn daarmee hoog. Er is zelden (in 2015 en 2016 nooit) bezwaar gemaakt tegen de verleende vergunningen.

De 'overige gemeentelijk kapaanvragen' vormen slechts 10% van het aantal kapaanvragen. Maar het aantal bomen per aanvraag is bij deze aanvragen in het kader van gemeentelijke projecten aanzienlijk hoger dan de andere categorieën. De impact van deze aanvragen op de groene ruimte is groter. Toch wordt er zelden (in 2015 en 2016 nooit) bezwaar gemaakt tegen de verleende vergunningen.

De particuliere aanvragen vormen 39% van het totaal. Deze variëren van aanvragen van bewoners die een enkele boom op hun erf gekapt willen hebben, tot aanvragen van projectontwikkelaars voor meerdere bomen. Ook hier geldt weer dat de impact van deze meervoudige aanvragen op de groene ruimte groter is, en dat er jaarlijks enkele keren bezwaar gemaakt wordt tegen de verleende kapvergunningen, zie hieronder.

Bezwaren

De ervaring is dat in praktisch alle gevallen de kapaanvraag ook daadwerkelijk wordt verleend. In enkele gevallen wordt er bezwaar gemaakt tegen de verleende kapvergunning.

- In 2015 betrof het **4 bezwaarzaken** tegen particuliere kapvergunningen.
 - 3 bezwaren van particulieren waren gericht tegen dezelfde kapvergunning. Alle drie bezwaren zijn ingetrokken.
 - 1 ander bezwaar, ook ingetrokken.
- In 2016 betrof het **3 bezwaarzaken** tegen particuliere kapvergunningen.
 - 1 bezwaar was ongegrond
 - 2 bezwaren waren formeel gegrond. In beide zaken was sprake van een geldelijke compensatieplicht waar dat formeel niet was toegestaan en is de voorwaarde gewijzigd van compensatie naar herplant.

Resume

Op basis van de hierboven beschreven feiten, cijfers en ervaringen, lijkt de meerwaarde van een kapvergunningstelsel in een aantal gevallen gering. De (administratieve) lasten voor burgers en gemeente zijn hoog, terwijl het doel (behoud van waardevol groen) ook op een andere manier (met minder regels) bereikt kan worden. Daarom doen we hieronder een voorstel tot aanpassing van de regels.

4. HOOFDPUNTEN REGELS BOMEN(BESCHERMING)

Gelet op de ervaring die we de afgelopen jaren hebben opgedaan, kunnen we een drietal hoofdthema's benoemen die er gezamenlijk toe bijdragen dat er minder regels zijn, zonder dat dit ten koste gaat van de groene uitstraling van de stad.

1. Kapvergunning- en herplantplicht voor de gemeentelijke bijzondere bomen.

De bomen op de (geactualiseerde) Bijzondere Bomenlijst genieten een speciale beschermingsstatus. Een vergunning voor het kappen, rooien, verplanten of vormsnoeien van een bijzondere boom kan alleen om zwaarwegende redenen door het college worden verleend.

2. Kapvergunning- en herplantplicht bij 'particulieren' alleen nog bij bomen met een diameter ≥ 30 cm op een bebouwde kavel met een oppervlakte ≥ 800 m² (is nu 300 m²). Overige particuliere bomen vergunningvrij.

Dit is vooral bedoeld om de mogelijkheid te houden zorgvuldig om te gaan in situaties waarbij door kap een grote(re) impact kan ontstaan op de groene uitstraling van een buurt of straat. Het betreft hier dan vooral meervoudige aanvragen tot kap in het kader van **projecten**. Deze maatregel zorgt er tevens voor dat bijna 95% van de bewoners met een tuin vergunningvrij een boom op eigen terrein kunnen kappen (zie tekstvak hierna).

Grens 800 m²

De grens van 800 m² is gekozen met als doel om zoveel mogelijk particulieren vrij te stellen van de kapvergunningplicht én tegelijkertijd de kapvergunning- en herplantplicht in het kader van projecten in stand te houden. Met de grens van 800 m² sluiten we (praktisch) alle projecten uit van vrijstelling van kapvergunning- en herplantplicht. Er zijn immers niet of nauwelijks projecten op kavels kleiner dan 800 m². Daarnaast biedt deze grens wel de mogelijkheid om een groot deel (bijna 95%) van de particuliere kavels vrij te stellen van kapvergunningplicht, zie onderstaande telling van de kavels in Hengelo.

Oppervlakte perceel	Aantal kavels	%
0-300 m ²	15.844	69,9%
300 – 400 m ²	2.713	12,0%
400 – 500 m ²	1.442	6,4%
500 - 800 m ²	1.376	6,1%
> 800 m ²	1.289	5,7%
Totaal	22.664	100

3. Kapvergunning- en herplantplicht voor gemeentelijke bomen met een diameter ≥ 30 cm (is nu ≥ 20 cm). Daarbij geldt een vrijstelling voor alle bomen (ongeacht stamdiameter) die in het kader van beheer- en onderhoudswerkzaamheden worden gekapt (voormalige 'Wijkbeheer' kapaanvragen).

Wél geldt voor de bomen met een diameter ≥ 30 cm die in het kader van beheer- en onderhoudswerkzaamheden worden gekapt, een publicatie- en herplantplicht. Daarbij zal pas zes weken na publicatie (op de gemeentelijke website) worden overgegaan tot kap.

Door deze maatregel worden de administratieve lasten voor de gemeentelijke kapaanvragen aanzienlijk verlicht. Door de herplant wordt het aantal gekapte bomen (met een diameter ≥ 30 cm) gecompenseerd. En de publicatie geeft bewoners en groene partners de mogelijkheid om in overleg te gaan met de gemeente over de voorgenomen kap.

De bovengenoemde hoofdpunten vormen de kapstok van de nieuwe regels voor de bescherming van de bomen. Hiermee dragen we bij aan 3 belangrijke uitgangspunten:

- Zo veel mogelijk behoud waardevol groen
- Minder regels
- Transparantie

Daarnaast is er nog een aantal andere voordelen bij de beschreven hoofdpunten te noemen:

- ✓ Door vermindering van de administratieve lasten ontstaat ruimte voor meer inzet op b.v. controle herplant.
- ✓ Voor gemeente en particulieren geldt dezelfde diameter voor kapvergunning, dit schept duidelijkheid.